

DE MONDHEELKUNDIGE OPLEIDING.

Het request van het hoofdbestuur der Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst inzake tandheelkundig onderwijs lokte afbrekende kritiek uit van den kant van collega C. VAN DER HOEVEN, die zelf geneesheer is. Te oordeelen naar de groote praktijk, die hij heeft, en met de wetenschap, dat het groote publiek de goede hulp er uit weet te pikken, schijnt zijn arts-bul hem geen kwaad gedaan te hebben. Bijna alle mondartsen in ons land gaat het best, en er zijn er reeds 28. Jammer dat zij niet allemaal lid zijn van ons Nederlandsch Mondheelkundig Genootschap. Het zou slechts in het belang kunnen zijn van de wetenschap en de patiënten.

Dat in ons genootschap verdeeldheid heerscht over het al of niet verplichtend stellen van het artsdiploma voor de tandheelkundigen, is in flagranten strijd met art. 3b van de koninklijk goedgekeurde statuten, luidend: de vereeniging stelt zich ten doel: b. De beoefening van alles wat het beroepsgebied der mondheelkunde en den mondheelkundigen van voordeel kan zijn. Wij verbazen ons dan ook over de houding van het lid onzer vereeniging, die ons niet steunde maar tegenwerkte, en die zelfs bij nader onderzoek lid is van twee heterogene vereenigingen.

De verdeeldheid, die er heerscht tusschen de geneeskundige faculteiten, Utrecht en Leiden en de staatscommissie van 1906 aan den eenen kant en de geneeskundige faculteiten te Groningen en Amsterdam en de nieuwe ministerieele wets-novelle aan den anderen kant, bewijst dat het niet zoo heel gemakkelijk is, om de zaak te regelen.

In de Staats-commissie heb ik mijn naam gezet onder het rapport van de meerderheid, omdat ik elken stap „vooruit” toejuich; maar bovendien heb ik als unitaire minderheid een eigen rapport ingediend, waarmede ik bij den voorzitter dier staatscommissie groot succes had.

De stemming in die commissie was natuurlijk doodelijk voor mijn voorstellen, maar de argumentatie van de tegenstanders was wetenschappelijk uiterst zwak. Ik raad dr. VAN DER HOEVEN aan de notulen eens te lezen over die vergaderingen. Eén ding vind ik echter zeer vreemd, dat in de Staatscommissie van 1906 de afgevaardigden van het Nederl. Tandh. Genootschap, en van de Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen hun naam hebben gezet onder het rapport, dat het candidaatsexamen voorstelt, terwijl zij nu bij de nieuwe wetsnovelle van den minister de tandheelkundige vakschool aanprijzen.

Het oordeel van prof. BURGER en de geneeskundige faculteiten kan alleen autoritaire waarde hebben. Het vak mondheelkunde is verdeeld onder den neuskeelarts, huidarts, kinderarts, tandmeester, internist en chirurg en wordt in ons land universitair bijna geheel verwaarloosd. Wanneer iemand zich niet geheel in een vak „x” heeft ingewerkt welke waarde heeft dan het advies daarover, al wordt het ook van achter de groene tafel en met groote geneeskundige kennis van vakken „p” „q” „r” enz. gegeven.

Wat de brochure van dr. VAN DER HOEVEN zelf betreft, kan ik mededeelen, dat daar heel wat tegen te zeggen valt. Het zou hier te lang zijn. Ik wil hem alleen er op wijzen, dat hij zich zelf op 3 plaatsen tegenspreekt.

Eerst bij uitzondering samengaan, later geheel samengaan mits het geheel

bekort wordt, en ten laatste in het geheel niet samengaan van tandheelkunde en geneeskundig onderwijs. Vóór mij ligt een 12 bladz. groote kritiek tegen zijn brochure, welke door mij in de staatscommissie werd gebruikt.

In mijn rapport, later als request aan de Kamerleden gebruikt, en gedrukt in het *Tijdschrift voor Geneeskunde* 1907, II. n°. 2, heb ik duidelijk uiteengezet, dat er voldoende tandheeskundigen in ons land zijn en zullen komen voor de gevraagde hulp.

Het hoofdbestuur is voldoende ingelicht omtrent de plaats, die de tandheelkunde inneemt onder de geneeskundige vakken en heeft, van het standpunt van dr. VAN DER HOEVEN geredeneerd, evenveel recht om advies te geven, als de faculteiten in de geneeskunde, waarvan ik dan evengoed zou kunnen zeggen, dat zij zich niet de moeite gegeven hebben om te lezen wat over mondheeskundig onderwijs geschreven is.

Het is voorzeker meermalen gebleken, dat gemis aan geneeskundige kennis bij den tandmeester noodlottig werd voor den patiënt en dat is gemakkelijk te vernemen bij leiders van chirurgische klinieken en poliklinieken. Viva voce is dat dan ook met feiten aan Kamerleden medegedeeld. Er zijn tandmeesters, en met groote praktijken, die kwakzalveren in de geneeskunde, daarbij gesteund door de onwetendheid van het groote publiek, dat hen voor dokter en geneesheer aanziet. Er zijn tandmeesters, die beweren syphilis te kunnen diagnostiseeren, die urine onderzoeken, gezwellen van de kaak en mond te laat erkennen, gebitten laten dragen op wonden die carcinomateus ontaarden, die de betrekking tusschen oog, oor en tand niet weten, antra Highmori aanboren waar het later bleek foutief te zijn, cystes aanprikken en in den neus terechtkomen met heftig volgende bloeding, chronische zwelling van de benedenkaak gedurende 1½ jaar wijten aan prikkeling door een gebit, terwijl een sequester of wortel de oorzaak was; luetische infecties door slecht gereinigde instrumenten komen voor. Velé gevallen meer zouden kunnen worden vermeld.

Ieder maakt, bona fide, wel eens fouten, maar de regeering moet officieel zorgen door goed onderwijs dat zij niet de verantwoording draagt voor fouten als hier boven vermeld. De basis, waarop dat onderwijs rust, moet zoo breed mogelijk zijn.

Nu wil ik nog wat zeggen over de aangehaalde Fédération dentaire Internationale. Deze op onderwijsgebied, volgens dr. VAN DER HOEVEN altijd, gezag hebbende vereeniging staat niet alleen. Er is ook hier een groote internationale eveneens gezaghebbende vereeniging tegenover aan te voeren: de Association Stomatologique internationale, alle geneeskundigen. Coryphaeën zijn er onder op wier onderzoekingen de geheele moderne tandheelkunde berust als ARKÖVY, CLAUDE MARTIN †, ZSIGMONDY, CRYER, TALBOT, LIM WALLACE, CRUET, NOGUÉ, ALLAEYS, GAILLARD, enz.

Deze A. S. I. gaat niet met dr. VAN DER HOEVEN's opvattingen mede. Trouwens van alle zijden merkt men vooruitgang in geneeskundigen zin. Oosteñrijk-Hongarije, Italië, Rumenië, Servië, Portugal, Virginia (Amerika) kennen alleen mondartsen. In Frankrijk zijn er 600, in België 160. Ik sta dus niet alleen.

Ons hoofdbestuur is in het belang der patiënten dus flink geweest, en heeft alleen waardeering te oogsten voor zijn liberalen vooruitstrevenden

geest. Onbegrijpelijk is mij in deze zaak de zoo conservatieve houding van mannen als prof. BURGER. De waarschuwendende stem moest dr. VAN DER HOEVEN maar voor zich gehouden hebben tot een algemeene vergadering, waaraan het hoofdbestuur alleen verantwoording schuldig is.

Amsterdam, 21 Mei 1911.

F. A. MEYER.

De argumenten van den heer MEYER zijn meer gehoord en meer weerlegd; ik zal er thans het zwijgen toe doen. De gronden van mijn „conservatisme” kan men lezen in dit *Tijdschrift*, 1907, I, bldz. 397 en 457. Wat de bewering betreft, dat het hoofdbestuur evenveel recht zou hebben gehad, advies uit te brengen als de geneeskundige faculteiten, zij opgemerkt, dat het advies der faculteiten door den minister is *gevraagd*. Zij hebben gaantwoord voor haar zelve. Ware het hoofdbestuur om advies gevraagd, dan had het de zaak moeten brengen voor de Afdelingen. Indien daartoe geen tijd ware geweest, had het zich moeten verontschuldigen. Maar dat advies is niet gevraagd.

Amsterdam, 22 Mei 1911.

H. BURGER.

BESTRIJDING VAN SYPHILIS EN GONORRHOE.

Naar aanleiding van het waarlijk voortreffelijk rapport der commissie in zake der bestrijding der geslachtsziekten zij het mij vergund enkele opmerkingen te maken.

Werden in den Haag en Utrecht voor de leerlingen van gymnasium en burgerscholen voordrachten gehouden, waarin werd gewaarschuwd tegen de gevaren van geslachtelijke ontucht, een dergelijke poging te Amsterdam is mislukt. Dit zou waarschijnlijk niet het geval geweest zijn, indien deze beweging geleid was door een lichaam, als bedoeld in de conclusie XXII. De oprichting van een permanent lichaam, dat zich de bestrijding der geslachtsziekten ten doel stelt, wordt dan ook in kringen buiten den geneeskundigen stand met belangstelling en hoopvolle verwachting tegemoet gezien.

In de conclusie VI α wordt gezegd, dat onthouding van buitenechtelijk geslachtsverkeer in den regel onschadelijk is. Er wordt een groot deel ontnomen van de kracht, die van deze conclusie zou kunnen uitgaan, door de wijze waarop de commissie er toe gekomen is te spreken van „in den regel onschadelijk”. De conferentie te Brussel in 1902 sprak zich meer beslist uit: „Men moet vooral de mannelijke jeugd leeren, dat niet slechts kuisheid en onthouding niet schadelijk zijn, maar dat zelfs deze deugden uit geneeskundig oogpunt tot de meest aanbevelenswaardige behooren”.

De kleine restrictie „in den regel”, die de commissie maakt, loopt kans door zekere personen en door zekere vereeniging geëxploiteerd te worden en ondanks de meening van een der geneeskundige commissieleden, dat men zich over het al of niet schadelijke der onthouding niet met beslistheid kan uitspreken, had ik liever gezien, dat de commissie de uitspraak van de Brusselsche conferentie *zonder meer* overgenomen had. Zonder de aanmatiging te hebben het gezag van ERB en LOEWENFELD in twijfel te trekken, moet ik bekennen ook van deze zijde niet overtuigd te zijn van het optreden van schadelijke gevolge door onthouding van geslachtelijk verkeer. Wanneer